

Расправа о децентрализацији и регионализацији Србије, одржана у Крагујевцу, протекла у изразито полемичком тону

Форум за националну стратегију крагујевачко-београдског Центра за националну стратегију (ЦЕНС) и Скупштина града Крагујевца, организовали су 15. фебруара скуп „Децентрализација и регионализација Србије“. У вишечасовној, на моменте врло полемичној расправи, учествовало је тридесетак научних радника, експерата и јавних личности, којима су као предлог за дебату послужили изводи из Платформе Уједињених региона Србије и аналитичка информација о страним искуствима регионализације сачињена у Институту за упоредно право у Београду.

Аутор анализе, др Дејан Шупут, констатовао је да се „из готово свакодневних изјава српских политичара о потреби за хитним спровођењем суштинске регионализације земље, не види одговарајуће познавање ове материје“ што „ствара термилошку збрку која код грађана Србије изазива конфузију“. Зато је др Шупут први део анализе посветио разграничењу појмова, а потом указао да законодавства европских држава „прилично неуједначено одређују појмове регионализма и региона“ што је и показао на примерима Италије, Белгије, Француске, Шпаније, Немачке, Бугарске, Хрватске и Румуније.

Зоран Радовановић је констатовао да је Србија већ асиметрично децентрализована и да је 60 одсто грађана за „суштинску регионализацију“.

Академик Часлав Оцић сматра да се разговори о регионализацији своде на бављење влашћу, уз игнорисање региономике, науке о регионализацији, те се заложио за регионализацију и децентрализацију у циљу равномерног развоја. Без тога, тврди академик Оцић, регионализација Србије води у стварање будућих држава.

Градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић је реплицирао и појаснио да Платформа УРС није дефинитиван документ, а ставио је под знак питања и тврдњу да је проблем регионализације сводив на „развојну причу“.

Према речима Ђорђа Вукадиновића, регионализација је „неадекватан лек за тешку болест неразвијености и београдизације“. Његов је став да се у јавности филтрирају и злоупотребљавају захтеви који у овом домену долазе из ЕУ.

Професор др Миломир Степић представио је сопствени пројекат регионализације Србије, у чијем је дефинисању пошао од става да је „главни проблем Србије то што се она распада“, по инерционој линији распада СФР Југославије. Према његовим речима, Србија се може спасти регионализацијом тако што ће се „проблему приступити из угла реинтеграције“, применом регионалног модела који ће значити „преуређење, а не разбијање државе“.

О историјату регионализма у Србији реферисао је др Чедомир Антић, констатујући да су највеће регионалне разлике у Европи управо код нас, а да нико о регионализацији није озбиљно размишљао до 2008. године.

Став др Јована Ћирића, директора Института за упоредно право, јесте да се глобализација и регионализација искључују, а Јованка Мирић је говорила о „Крагујевачкој иницијативи“ у домену децентрализације медијског простора.

Регионалистичка еуфорија, према др Слободану Самарџићу, уследила је после доношења неуставног и противуставног Статута АП Војводине. Зато многи делови Србије, на фону „дебеоградизације траже исто што и Војводина“.

Став др Слободана Антонића је да регионализација не сме да доведе до тога да се од „једне државе Србије направи седам нових држава“ те да је у Србији изражено залагање за „етатистичку регионализацију, уместо демократске децентрализације“.

Миодраг Стојиловић, члан Градског већа Крагујевца, говорио је о крупним проблемима израженим на нивоу локалне самоуправе, услед велике концентрације моћи на републичком нивоу и низа решења која локалној самоуправи везују руке.

О регионима у Словачкој говорио је др Веран Станчетић, а песник Слободан Павићевић, члан Градског већа Крагујевца, о богатим искуствима и традицији самоуправе у овом граду, којима се треба враћати и у расправама о регионализацији Србије.

Проблем је из угла историјских процеса дугог трајања осмотрио Љубомир Кљакић, констатујући да се Србија у структурном погледу данас налази тамо где је била и 1881. године, што значи да је владајућа номенклатура пристала да буде инструмент остварења интереса спољних центара моћи, укључујући и реализовање контролисане дезинтеграције Србије.

Изражавајући задовољство због отворене, полемичне дебате, председник ЦЕНС-а др Ђуро Ковачевић најавио је зборник са ове расправе, који ће послужити у даљим разматрањима регионализације Србије.

(Политика)